

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Факультет історії, права і публічного управління

Кафедра всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
доц. Гусев С.О.
« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії

підготовки доктора філософії
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 032 Історія та археологія
Освітньо-наукова програма «історія та археологія»

Вінниця – 2021 рік

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії» підготовки доктора філософії, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія. Освітньо-наукова програма «історія та археологія»

Мова навчання українська

«30» серпня 2021 року – 19 с.

Розробник: Тучинський В.А., кандидат історичних наук, доцент.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Завідувач кафедри всесвітньої історії
30 серпня 2021 року

 проф. Мельничук О. А.

Розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної комісії факультету історії, права і публічного управління
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Голова
30 серпня 2021 року

доц. Гребеньова В.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i>	Вибіркова		
	Спеціальність 032 – історія та археологія Освітньо-наукова програма «історія та археологія»	Рік підготовки:		
		2-й	2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>Реферат</i>		Семестр		
Загальна кількість годин - 120		3-й	3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи магістранта – 2,5	Ступінь вищої освіти: <i>Доктор філософії</i>	Лекції		
		20 год.	6 год.	
		Практичні, семінарські		
		20 год.	6 год.	
		Лабораторні		
		- год.	- год.	
		Самостійна робота		
		80 год.	108 год.	
		Індивідуальні завдання:		
		-	-	
		Вид контролю: денна - екзамен (3 семестр) заочна – екзамен (3 семестр)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи (%) становить:

для денної форми навчання – 53:47

для заочної форми навчання – 16:84

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання

1.1. Мета навчальної дисципліни

Основною *метою* вивчення навчальної дисципліни «Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії» є формування у аспірантів уміння застосовувати знання з історіографії та джерелознавства для розвитку історичного мислення, розуміння ними процесу розвитку історичної думки; правильно виконувати дисертаційне дослідження та вдало оформляти і репрезентувати свої наукові досягнення.

2.2. Основними *завданнями* вивчення навчальної дисципліни «Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії» є:

- засвоєння системи історичних понять;
- розвиток у здобувачів наукового ступеня історичної свідомості;
- розуміння сучасного рівня розвитку історичної науки;
- сприяння розумінню сутності історіографічної та джерелознавчої підготовки і захисту дисертаційного дослідження;
- формування у аспірантів здатності професійно вести заняття та позанавчальні заходи, пов'язані з спеціальними галузями наукових історичних знань.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність працювати в міжнародному контексті;
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

2.3.2. Фахові компетентності

- Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в історичній науці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових фахових виданнях з історії та суміжних галузей.
- Здатність застосовувати інформаційні, телекомунікаційні, інноваційні технології, сучасні електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, педагогічній та навчальній діяльності.
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі історичної науки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
- Здатність відрізняти специфіку підходів до розв'язання вирішення проблем у галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
- Здатність ініціювати, розробляти, організовувати і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі історії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, проявляти лідерські та організаторські здібності під час їх реалізації.

- Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

2.4. Програмні результати навчання.

- Мати передові концептуальні та методологічні знання з історичних наук і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку; ПРН 01.

- Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії й археології та викладацькій практиці; ПРН 02.

- Прогнозувати результати складних спеціалізованих завдань у сфері історії й археології, пов'язаних зі застосуванням відповідних підходів, теорій, методик та технологій; ПРН 04.

- Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з історії та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; ПРН 05.

- Застосовувати сучасні інструменти, інформаційні та телекомунікаційні технології пошуку, оброблення та аналізу історичних джерел; ПРН 07.

- Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні наукові аргументи і докази, підтверджені історичними джерелами; ПРН 10.

- Критично аналізувати історичні та історіографічні джерела з різних періодів вітчизняної та всесвітньої історії, інтерпретувати та контекстуалізувати їх в письмових звітах та результуючій роботі. ПРН 11.

3. Програма навчальної дисципліни.

Розділ 1. Історіографія в дослідженні історії.

1.1. Теоретичні проблеми історіографії.

Сучасні підходи вітчизняної та зарубіжної історичної науки до визначення предмету та завдань історіографії. Основні поняття та терміни історіографії. Основні методологічні підходи до вивчення і висвітлення історіографії. Формаційний і цивілізаційний підходи до вивчення вітчизняної та світової історіографії.

Співвідношення історіографії, джерелознавства, філософії і методології історії. Історіографія та джерелознавство: структурно-аналітична характеристика.

1.2. Вітчизняний історіографічний процес ХІХ – початку ХХІ ст.

Методика використання історіографічних матеріалів. «Історія Русів» – як рубіжний твір української історіографії, суспільно-політичне значення праці. «Історія Малої Росії» Д.Бантиш-Каменського – першої узагальнюючої праці з історії України. Значення наукової діяльності М.Костомарова у вивченні проблем історії України. Історичні праці В.Антоновича.

Історичні погляди М.Драгоманова, вплив його праць на розвиток української історіографії. Наукова діяльність О.Лазаревського.

Дослідження Д.Яворницьким історії запорізького козацтва. Наукова спадщина М.Грушевського, його схема історії України. «Історія України-Руси» – науковий синтез української історії.

Значення праць та громадсько-політичної діяльності істориків ХІХ ст. для розвитку культури та формування української нації.

Проголошення офіційної радянської концепції української історії. Вплив шестидесятництва на розвиток історичної думки. Наукова діяльність І. Крип'якевича.

Зміни у тематиці досліджень наприкінці 80-х на початку 90-х рр. Початок вивчення «білих плям» історії національно-визвольного руху, голодомору, репресій 1930-х років. Зміни в українській історичній науці, умови її розвитку після проголошення незалежності України. Актуалізація тематики. Сучасні дослідження з історії України. Вітчизняний історіографічний процес на початку ХХІ ст. Наукові школи. Характеристика історіографічної та джерелознавчої практики В.Смолія, С.Кульчицького, В.Даниленка, Ю.Мицика, Н.Яковенко та Я.Грицака.

1.3. Загальна характеристика надбань зарубіжної історіографії.

Методика використання матеріалів з історіографії всесвітньої історії. Гуманісти про історичні знання та суспільно-політичну і виховну роль історії. Просвітники про відмінності історичного шляху різних народів. Початок вивчення економічної і соціальної історії, культури, побуту і звичаїв народів. Ідеалізація середньовіччя у творах романтиків.

Погляди позитивістів на історію як на точну науку і самостійну наукову дисципліну. Теорія цивілізації А.Тойнбі. А.Тойнбі про основні етапи розвитку світової історії.

Соціально-економічні і політичні зміни у світі наприкінці ХХ ст. та їх вплив на історичну науку. Відсутність ідеологічного поділу світу. Відмова від «безликої» історії і перехід до екзистенційних переживань окремих людей. Збільшення значення вивчення відносин між статями, поколіннями, релігійними переконаннями і віруваннями. Приділення уваги ролі і традиціям виховання і освіти, локальній і регіональній історії. Формування соціокультурної теорії.

Теорія “зіткнення цивілізацій” Семюела Хантінгтона. Розвиток постіндустріального суспільства за Френсісом Фукуямою.

“Історіографічна революція” кінця ХХ – першої чверті ХХІ століть. Продовження пошуків нових методів і теорій, спроби пояснення ролі і місця історії як науки.

1.4. Польська та Чеська історіографія.

Значення історичної науки в боротьбі за відновлення незалежності Польщі. Польська історіографія як складова частина польської культури ХХ – початку ХХІ ст. Чеська позитивістська історіографія про чинники політичної боротьби у Чехії в ХVІІ ст. Гуситський рух. Розвиток чеської історичної науки в ХХ – на початку ХХІ ст.

Розділ 2. Джерелознавство в дослідженні історії.

2.1. Теоретичні проблеми джерелознавства.

Предмет та завдання джерелознавства. Понятійний апарат. Історія вітчизняного та світового джерелознавства історії. Поняття історичного джерела. Наукові принципи класифікації історичних джерел. Писемні джерела та їх різновиди. Документальні джерела. Джерела і першоджерела: порівняльна характеристика.

2.2. Загальна характеристика джерел вітчизняної історії.

Епіграфічні пам'ятки. Графіті. Геродот про давнє населення на території сучасної України. Візантійські та західноєвропейські, арабські автори про давню Русь.

«Повість минулих літ», Київський літопис, Галицько-Волинський літопис, «Руська правда», як історичні джерела. Давні польські хроністи про Україну XII-XV ст. Польські та литовські статuti як джерело соціально-економічної історії.

Документи Запорізької Січі та доби Козацької держави. Документи Б.Хмельницького, гетьманські універсали XVII-XVIII ст. Матеріали Генерального слідства про маєтність. Рум'янцевський опис.«Хроніка» Феодосія Сафоновича. «Синопис». Козацькі літописи XVIII ст. – Самовидця, Григорія Граб'янки, Самуїла Величка:джерелознавча характеристика.

Джерела іноземного походження. Щоденник Еріха Лясоти. «Опис України» Г.Л.де Боплана.

Загальна характеристика писемних джерел з історії України XVIII-XIX ст. Особливості формування джерельної бази вітчизняної історії XX - початку XXI ст. Документальні джерела.Мемуарні джерела та їх загальна характеристика. Матеріали періодики: особливості джерелознавчого дослідження.

2.3. Принципи роботи дослідника з історичними джерелами.

Пошук джерел та їх систематизація. Архіви Європи, України та Поділля. Наукова критика історичних джерел. Проблема авторства. Порівняльне джерелознавство. Джерелознавство і спеціальні історичні дисципліни. Археографія та джерелознавство.

Джерелознавча та історіографічна підготовка доктора філософії в сучасних умовах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лз	інд	с.р.		л	п	лз	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Історіографія як спеціальна галузь наукових історичних знань.												
Теоретичні	12	2	2			8	20	2				18

проблеми історіографії												
Вітчизняний історіографічний процес XIX- початку XXI ст.	14	2	2			10	16		2			14
Загальна характеристика надбань зарубіжної історіографії	16	2	4			10	13		1			12
Польська та Чеська історіографія	18	4	2			12	11	1				10
Разом	60	10	10			40	60	3	3			54

Розділ 2.

Джерелознавство як спеціальна галузь наукових історичних знань.

Теоретичні проблеми джерелознавства	16	2	4			10	16	2				14
Загальна характеристика джерел вітчизняної історії	24	4	2			18	19	1	2			16
Принципи роботи дослідника з історичними джерелами	20	4	4			12	25		1			24
Разом	60	10	10			40	60	3	3			54
Усього годин	120	20	20			80	120	6	6			108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Теоретичні проблеми історіографії	2	
2	Джерела в дослідженні історії	4	2
3	Історіографія історичної науки	2	
4	М.С.Грушевський як джерелознавець та історіограф	4	
5	Джерела з історії України ХХ ст.	2	2
6	Історіографія історії України та всесвітньої історії періоду Другої світової війни 1939-1945 рр.	4	2
7	Історіографія та джерелознавство у дослідженні історії	2	
	Усього годин	20	6

6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачено

7. Теми індивідуальних завдань
Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Теорія історичних знань	10	8
2	Джерела в дослідженні історії	10	20
3	Історіографія історичної науки: сучасний стан та перспективи розвитку	10	10
4	Архіви Європи, України та Поділля	10	12
5	Технологія наукової роботи з джерелами	8	8
6	Проведення дослідження та написання наукової роботи: джерела та історіографія	12	20
7	Джерельна та історіографічна апробація наукової роботи	10	10
6	Індивідуальне завдання	10	20
	Усього годин	80	108

9. Індивідуальні завдання

- Історіографічний аналіз теми дослідження.
- Характеристика джерельної бази дослідження.
- Джерелознавча характеристика архівного фонду(на вибір здобувача).
- Джерельна підготовка наукової публікації.
- Підготовка доповіді на наукову конференцію: джерела та історіографія.

10.Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті аспірантів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Активні методи навчання: послідовна й цілеспрямована постановка перед аспірантами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у аспірантів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення аспірантів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому вони опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни аспіранти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує їх на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

При викладанні курсу «Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії» використовуються різноманітні технології навчання - як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є аспірантсько-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації,

підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи - експертного оцінювання, ранжирування, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

Методи, які використовуються при викладанні курсу «Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії» можна класифікувати на такі групи:

- за джерелом придбання знань: словесні, наочні, практичні;
- за характером пізнавальної діяльності: пояснювальний, проблемний виклад, евристичний, пошуковий;
- у залежності від логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- словесні методи навчання: монологічні: усний виклад, розповідь, лекція;
- діалогічні: бесіда, дискусія;
- наочні методи: ілюстрація, аналогія;
- практичні методи навчання: практична робота з історичними та історіографічними джерелами
- індивідуальна науково-дослідна робота.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: увесь перелік письмових, усних та практичних тестів/екзаменів, проектів, презентацій, портфоліо тощо, які використовуються для оцінювання успішності особи, яка навчається, і визнання досягнення результатів навчання освітнього компонента.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквіумів на інше.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем (наприклад, усна відповідь на теоретичне питання 1-5 б.)

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік, екзамен.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових

конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль - екзамен – рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів.

Результат освітньої діяльності аспіранта оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Аспірант спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Аспірант проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Аспірант володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>

<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Аспірант усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Аспірант спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>
<p>D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність аспірантів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>E 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТНО</p>	<p>Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль та самостійна робота							ІНДЗ	Залі к	Сума
Розділ 1			Розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	20	30	100
6	8	8	8	8	6	6			

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

Вид діяльності	Кількість балів	∑ балів
<p style="text-align: center;">Лекції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідування; - участь в обговоренні дискусійних питань; - усна відповідь на запитання; 	1	8 x 1 = 8
<p style="text-align: center;">Семінарські заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання і захист індивідуальних і колективних (групових) навчальних проектів; - участь в обговоренні дискусійних питань; - усна відповідь на запитання; - демонстрація мультимедійної презентації з навчальної теми; - тестовий контроль 	3	16 x 3 = 48
<p>ІНДЗ (науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату):</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження; - складання плану реферату; - критичний аналіз суті та змісту першоджерел; виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності; аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання; - дотримання правил реферування наукових публікацій; - доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження; - дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел). 	8	8
<p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання домашніх завдань; - підготовка до лекцій, практичних робіт; - підготовка наукових тез, статей, доповідей; - участь у різноманітних конкурсах, олімпіадах, виготовлення наочності, підготовка технічних засобів навчання та ін. 	6	6
<p style="text-align: center;">Підсумковий модульний контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестовий контроль; - контрольна робота 	10	10
<p style="text-align: center;">Залік</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна відповідь на питання 	20	20
Разом балів		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре

60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

13. Методичне забезпечення

1. Тучинський В.А.А. Індивідуальне навчально-дослідне завдання з історії. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2016. 14 с.
2. Тучинський В.А. Джерелознавство історії України. Вінниця, 2019. 62 с.
3. Тучинський В.А. Білорусь у ХІХ – на початку ХХ ст. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2017. 28 с.
4. Тучинський В.А. Архіви України і Поділля. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. 25 с.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Историческая наука в XX веке. Историография истории нового и новейшего времени стран Европы и Америки. / Под. ред. И.П.Дементьева, А.И.Патрушева. М.: Анабасис, 2017. 432 с.
2. Историография истории России до 1917 года. / По ред. Лачаева М.Ю. М.:Гуманитар.изд центр ВЛАДОС, 2014. Т.1. 382 с. Т.2. 383 с.
3. Історичне джерелознавство. / Я.С. Калакура та ін.-К.: Либідь, 2012. 488 с.
4. Іванко А. Нащадки Нестора в 2-х ч. Харків: Основа, 2010. Ч.1. 112 с., Ч.2. 150 с.
5. Історія України 7 – 9 кл. Документи. Матеріали. Харків: Ранок, 2010. 256 с.
6. Історія України 10 – 12 кл. Документи. Матеріали. Харків: Ранок, 2010. 258 с.
7. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. К.: Генеза, 2014. 496 с.
8. Мисан В. Писемні джерела на уроках історії 5 – 11 класи. К.: Шкільний світ, 2009. 104 с.
9. Макарчук С.А. Джерелознавство історії України. Навч. метод посібник. Львів: Світ, 2008 215 с.
10. Пометун О.І. Методика навчання методики в школі: посібник. / О.І. Пометун, Г.О. Фрейман. К.: Генеза, 2009. 326 с.
11. Фукуяма Ф. Великий крах: Людська природа і відновлення соціального порядку / Пер. з англ. В. Дмитрука. – Л.: Кальварія, 2005. – 380 с.
12. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. – М., 2005.
13. Ярослав Грицак. Подолати минуле. Глобальна історія України. Львів. Світоч.2021. 815 с.

Додаткова:

1. Колесник І.І. Українська історіографія. XVIII - початок XX століття. К.: Генеза, 2013. 256 с.
2. Коцур В., Коцур А. Історіографія історії України: Курс лекцій. Чернівці: Золоті літаври, 1999. 520 с.
3. Воронов В.І. Джерелознавство історії України. Курс лекцій.- Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. 335 с.
4. Гунько О. Зроби цікавим урок історії 8-11 класи. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 192 с.
5. Венцева Н. Вивчення історичних постатей на уроках історії України. Харків: Основа, 2010. 142 с.
6. Малецька Т. Ігрові технології навчання на уроках історії України. – Тернопіль Харків: Ранок, 2012. 144с.
7. Ніраз Ю., Данилів В. Розвиток життєвих компетентностей на уроках історії України. Тернопіль - Харків: Ранок, 2012. 192 с.
8. Історія України: документи матеріали. Посібник. К.: Академія, 2012. 446 с.
9. Богдашина О.М. Джерелознавство історії України. Питання теорії, методики історії. Навч. метод. посібник. Харків: Сага, 2019. 214 с.
10. Комарницький О.В. Джерелознавство історії України. Навч. метод. посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Заріцький», 2016. 172 с.
11. Тойнбі А. Дослідження історії. К.: Основа, 1995. Т.1-6. 614 с., Т. 7-10. 406 с.
12. Багалій Д. І. Історія Слобідської України. Харків: Основа, 1991. 256 с.
13. Історія Русів. К.: Радянський письменник, 1991. 316 с.
14. Костомаров М.И. Избранные произведения. Автобиография. К., 1989. 321 с.
15. Замлинський В. Батько і син Бантиш-Каменські: сторінки біографій в українській історіографії //Київська старовина.1994. №1. С. 23.
16. Заруба В. Великий історіограф (С.Д.Яворницький) // Київська старовина 1996. №1 С. 3-9.
17. Касьянов П. Академік М. Яворський: доля вченого //УІЖ. 1990. №8. С. 34-38.
18. Киян О.І. Життєвий та творчий шлях В.Антоновича //УІЖ. 1991. №2. С. 43-52.
19. Боплан Гійом Левасер де. Опис України, кількох провінцій Королівства Польського...К.: Наукова думка,1990. 253 с.
20. Величко Самійло. Літопис. К.:Дніпро,1991. 342 с.
21. Гайдамацький рух на Україні у XVIII ст. Збірник документів і матеріалів. К.: Наукова думка,1970. 658 с.
22. Геродот. Історії в дев'яти книгах. К.: Наукова думка,1993. Кн.4.Мельпомена. 573 с.
23. Голодомор 1932-1933 років в Україні. Документи і матеріали / упорядник Р.Я. Пиріг.-К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія»,2007. 1128 с.

24. Документи Богдана Хмельницького. К.: ВО АНУРСР, 1961. 739 с.
25. Літопис Гадяцького полковника Григорія Граб'янки. К.: Т-во Знання, 1992. 192 с.
26. Літопис Самовидця. К.: Наукова думка, 1971. 206 с.
27. Періодика як вид історичних джерел. Методичний посібник для студентів. / Укладач В.А. Тучинський. Вінниця, 2003. 24 с.
28. Повість врем'яних літ. К.: Радянський письменник, 1990. 557 с.
29. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. К.: Наукова думка, 1996-1997. Т.1. -588 с. Т.2. 422 с.
30. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник. К.: Вища школа, 1997. 271 с.
31. Добров Г.М. Наука о науке. 3-е изд., доп. и перераб. / Г.М. Добров К.: Наукова думка. 1998. 187 с.
32. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. Посібник. К.: Кондор. 2013. 237 с.
34. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1991.
35. In defence of history. Richard J. Evans. 2012. Open road integrated media. 289 s.
36. Historiography. Ancient, medieval and modern. Ernst Breisach. 2007. University of Chicago Press. 388 s.
37. Silencing the Past. Power and the production of history. Michel-Rolph Trouillot. 2015. Beacon Press. 456 s.
38. Reading Primary Sources: The Interpretation of Texts from Nineteenth and Twentieth Century History. Miriam Dobson, Benjamin Ziemann. 2020. Routledge. 518 s.
39. Revisionist histories. Marnie Hughes-Warrington. 2013. Routledge. 365 s.

14. Інформаційні ресурси.

1. Всемирная история [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.world-history.ru/>
2. Національна бібліотека України імені М. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
3. Библиотека Fort/Da - прекрасная гуманитарная библиотека Славы Янко с подробным руководством по сканированию. // <http://yanko.lib.ru/gum.html>
4. Библиотека Гуманитарного Интернет-университету. // <http://www.vusnet.ru/biblio/>
5. Библиотека общеобразовательного портала. // <http://www.school.edu.ru/>
6. Хорошая библиотека в формате PDF. // <http://www.auditorium.ru/>
7. Намедни 43 епізода (1961-2003) TVRip // <http://www.ex.ua/view/165194?r=1987>